

Handläggare: Ann-Marie Svärd
Telefon: 08-508 11 303

Servicenämnden
2011-09-20

Månadsuppgiftsutredningens betänkande Månadsuppgifter - snabbt och enkelt (SOU 2011:40)

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Servicenämnden åberopar detta tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Teenie Bennerholt
Förvaltningschef

Christer Edfeldt
Administrativ chef

Sammanfattning

Finansdepartementet har gett Stockholms stad möjlighet att lämna yttrande över Månadsuppgiftsutredningens betänkande "Månadsuppgifter – snabbt och enkelt". Kommunstyrelsen har vidareremitterat ärendet till servicenämnden för yttrande.

Utredningen har haft i uppdrag att ta fram förslag om att arbetsgivare med flera ska lämna uppgift om lön och skatteavdrag på arbetstagarnivå per månad samt vem som ska vara mottagare av arbetsgivarnas uppgifter.

Syftet med förslaget är att effektivisera arbetsgivarnas uppgiftslämnande, effektivisering och samordning mellan myndigheter samt utökad service till de enskilda. Ett annat syfte är att de utbetalningar som sker från ersättningssystemen ska vara mer korrekta genom att aktuella och mer korrekta uppgifter finns tillgängliga. Genom dessa faktorer bedöms legitimiteten för ersättningssystemen öka.

Förvaltningen instämmer i att myndigheters och organisationers arbete effektiviseras genom förslaget. Även för arbetsgivarna bör förslaget leda till effektivisering. Förslaget bör också leda till att de utbetalningar som sker från myndigheterna blir mer korrekta.

Bakgrund

Finansdepartementet har remitterat *Månadsuppgiftsutredningens* betänkande ”Månadsuppgifter – snabbt och enkelt” till Stockholms stad. Kommunstyrelsen har vidareremitterat remissen till serviceförvaltningen för yttrande. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 2011-09-20. En sammanfattning av betänkandet bifogas detta ärende (Bilaga 1). Betänkandet i sin helhet finns hos förvaltningens registrator.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom administrativa avdelningen i samråd med verksamhetsområde löner. Samverkan har skett i förvaltningsgruppen 2011-09-13.

Remissen i kort sammanfattning

Bakgrunden till förslaget är kommittédirektiven *Elektroniska inkomstuppgifter per individ*. Utredningens uppdrag var att ta fram förslag om att arbetsgivare med flera ska lämna uppgift om lön och skatteavdrag på arbetstagarnivå per månad samt vem som ska vara mottagare av arbetsgivarnas uppgifter.

Den information om inkomst som olika myndigheter behöver för att göra korrekta utbetalningar är ofta bristfällig. Att ta fram och lämna informationen är dessutom resurskrävande för myndigheterna respektive arbetsgivarna.

Syftet med förslaget är att effektivisera arbetsgivarnas uppgiftslämnande, effektivisering och samordning mellan myndigheter samt utökad service till de enskilda. Ett annat syfte är att de utbetalningar som sker från ersättningsystemen ska vara mer korrekta genom att aktuella och mer riktiga uppgifter finns tillgängliga. Genom dessa faktorer bedöms legitimiteten för ersättningsystemen öka.

Andra länder som har infört månadsuppgifter om lön är t.ex. Danmark, Tyskland och Ungern. Norge håller på att införa ett sådant system. De olika ländernas system, nyttan och de initiala problem som har funnits beskrivs remissen.

Månadsuppgiften

Enligt nuvarande regler ska kontrolluppgift om utbetald ersättning som är inkomst av tjänst lämnas årligen. Med inkomst av tjänst menas även arvoden, pensioner, förmåner, sjuk- och föräldrapenning. Registrerade arbetsgivare med verksamhet i Sverige,

Försäkringskassan, arbetslöshetskassor, försäkringsbolag och andra som betalar ut ersättning ska lämna kontrolluppgift. Betänkandet innehåller förslag om att årlig kontrolluppgift avseende intäkt i inkomstslaget tjänst slopas. I stället förslås att inkomstuppgift ska lämnas varje månad till Skatteverket. Enligt förslaget ska kontrolluppgiften utöver nuvarande uppgifter innehålla nya uppgifter som försäkringskassan behöver i sin ärendehantering. De nya uppgifterna är ersättning som sjuklön och föräldrapenning. Uppgiftslämnare kan välja att lämna månadsuppgift vid varje lönetillfälle om flera lönetillfällen finns per månad. Uppgift kan lämnas fram till den dag skattedeklaration ska lämnas in. Avser ersättningen annan tid än den aktuella månaden ska det anges samt vilken period ersättningen avser av den som lämnar uppgiften. Uppgift kan lämnas via överföring från lönesystem eller registreras via ett elektroniskt formulär på Skatteverkets hemsida. Uppgift som har lämnats kan rättas fram till den tidpunkt som skattedeklaration lämnas till Skatteverket.

Uppgiften ska lämnas elektroniskt med hjälp av e-legitimation. Dispens från elektroniskt uppgiftslämnande kan medges vilket Skatteverket beslutar om, dock med restriktivitet. Dispens lämnas för en begränsad tid om två år med möjlighet till förlängning om särskilda skäl finns.

Enligt nuvarande regler är arbetsgivare skyldiga att göra extra skatteavdrag om en anställd begär det. Förhöjt skatteavdrag kan vara ett sätt att undvika kvarstående skatt t.ex. om en anställd tillfälligt har mer än en arbetsgivare eller har kapitalinkomster. Arbetsgivarens skyldighet att göra förhöjt skatteavdrag föreslås tas bort men möjligheten ska finnas kvar. Alternativet är att den enskilde gör egna inbetalningar till sitt skattekonto under året eller begär ändrad beräkning av skatteavdrag, s.k. jämkning.

Mottagare

Skatteverket föreslås vara den myndighet som ska vara mottagare av månadsuppgifterna. Det är den myndighet som i nuläget tar emot kontrolluppgifterna och skattedeklarationerna samt fattar beslut i dessa ärenden. Det innebär att Skatteverket har den kompetens som krävs för att ta emot uppgifterna. Skatteverket har också till viss del de system som kommer att krävas.

Användare av månadsuppgift

De statliga myndigheter som föreslås få tillgång till månadsuppgifter som lämnats till Skatteverket är Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Kronofogdemyndigheten, Migrationsverket och Åklagarmyndigheten. Dessutom föreslås arbetslöshetskassorna och kommunernas socialnämnder få tillgång till månadsuppgifterna.

Den enskilde föreslås få tillgång till de uppgifter som lämnats till Skatteverket genom e-legitimation via en tjänst på Skatteverkets hemsida.

Sekretess och integritetsfrågor

Utredningen har övervägt om ett utökat informationsutbyte går att förena med kraven på skydd mot oacceptabla intrång i den enskildes personliga integritet. Även en avvägning mellan nyttan av att uppgifterna lämnas vidare och risken för intrång i den enskildes integritet har gjorts. För kontrolluppgifterna gäller absolut sekretess hos Skatteverket. För att stärka skyddet för uppgifterna är utredningens förslag att absolut sekretess ska gälla i samtliga fall även när uppgifterna tagits ut ur databasen. Dessutom förutsätts att de mottagande myndigheterna har eller inför regler så att endast behöriga personer kan se uppgifterna och att bara de personer som är föremål för handläggning får efterfrågas.

Utredningen föreslår att de statliga myndigheterna ska få tillgång till månadsuppgifterna via s.k. direktåtkomst. Arbetslöshetskassorna, som inte är myndigheter men har myndighetsutövning, och kommunernas socialnämnd föreslås få tillgång genom överföring på medium för automatisk databehandling. Kommunernas socialtjänst ska dock få tillgång först efter att den enskilde lämnat sitt samtycke till detta.

Med direktåtkomst menas att information är tillgänglig för en användare för att på egen hand söka och få svar på frågor utan att kunna påverka innehållet. Direktåtkomst innebär också att den mottagande myndigheten rent tekniskt måste ha möjlighet att ta del av sådana uppgifter beträffande alla personer som är aktuella hos den utlämnande myndigheten. Det beror på att den mottagande myndigheten inte i förväg kan veta vilka personer som kan bli aktuella i ärenden hos myndigheten.

Skälet till att arbetslöshetskassorna och kommunernas socialnämnder inte föreslås få direktåtkomst, är att risken, för oacceptabla intrång i den enskildes personliga integritet, i dessa fall har bedömts som högre.

Ekonomiska effekter

Ekonomiska konsekvensberäkningar har genomförts av flera slag och med olika syften. Hur de olika inblandade aktörerna påverkas har beräknats och en samhällsekonomisk bedömning har gjorts. De samhällsekonomiska vinsterna enligt förslaget har beräknats för två olika scenarier. Båda är samhällsekonomiskt lönsamma. Sammantaget beräknas arbetsgivarna administrativa kostnader minska.

Övriga konsekvenser

Förslaget innebär förändrade förutsättningar för t.ex. Statistiska centralbyråns statistikinhämtning och statistikproduktion. Förslaget pekar på att mer aktuell, kort periodisk och lokal nedbruten statistik möjliggörs. Dessutom kan statistikens kvalitet bli

högre. Slutligen ger förslaget möjligheter till statistik som i vissa fall kan bli mindre kostsam.

För de små företagen kan förslaget om obligatoriskt uppgiftslämnande leda till investeringar i teknik som gör det möjligt att lämna uppgiften elektroniskt. Enligt betänkandet är sådana investeringar inte kostsamma.

Utredningens förslag ökar möjligheterna att bekämpa brottslighet i form av ”svartarbete”.

Ikraftträdande

Författningsändringar som gäller månadsuppgiften föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. Tidigare bestämmelser ska gälla för kalenderår som har gått till ända innan ikraftträdandet. Övriga föreslagna bestämmelser föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positivt inställd till införandet av månadsuppgifter. Förslaget innebär en effektivisering för de som behöver uppgifterna och för flertalet arbetsgivare som ska lämna uppgifterna. Dessutom kommer troligtvis antalet felaktiga utbetalningar att minska.

Enskilda förslås få tillgång till Skatteverkets inkomstuppgifter genom e-legitimation. Om förslaget innebär att e-legitimation är den enda möjligheten att få tillgång till uppgifterna bör möjligheten utökas. Den enskilde bör också få tillgång till månadsuppgifterna från Skatteverket genom att ringa eller skriva (på samma sätt som för att beställa personbevis). Detta för att säkerställa att även de personer som saknar e-legitimation har möjlighet att ta del av uppgifterna. Då undviks också risken för att arbetsgivaren får en ökad administration för att besvara frågor om lämnad uppgift från de personer som saknar e-legitimation.

Bilaga

Månadsuppgiftsutredningens betänkande Månadsuppgifter – snabbt och enkelt (SOU 2011:40)